

Sygn. akt I CSK 1578/22

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa J. K.

przeciwko A. M. i E. B. M.

o uznanie umowy za bezskuteczną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 stycznia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej E.B. M.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 22 czerwca 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

**1. odrzuca skargę w części dotyczącej uwzględnienia apelacji
pозwanej tj. punktu pierwszego zaskarżonego wyroku;**

**2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w
pozostalej części;**

**3. zasądza od E.B.M. na rzecz J. K. kwotę 5400 (pięć tysięcy
czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwana E. B. M. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 22 czerwca 2021 r., zaskarżając ten wyrok w części, w jakiej Sąd ten zmienił orzeczenie Sądu Okręgowego i uznał za bezskuteczną w stosunku do powoda umowę darowizny zawartą w formie aktu notarialnego 10 września 2014 r., na podstawie której pozwani przenieśli ze swojego majątku wspólnego do majątku osobistego pozwanej własność zabudowanej nieruchomości, w celu realizacji wierzytelności powoda wobec dłużnika A.M., wynikającej z prawomocnego nakazu

zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla z 30 września 2014 r. w zakresie przysługującym dłużnikowi A.M. udziału w wysokości 1/2 w opisanym składaniu majątkowym oraz oddalił powództwo i apelację w pozostałej części. Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne:

1) Czy ciężar dowodu w przypadku, gdy przedmiotem skargi pauliańskiej jest czynność dotycząca nieruchomości, na której zabezpieczona jest hipoteką wierzytelność przysługująca innemu wierzycielowi niż wierzyciel pauliański i wierzytelność ta w przypadku egzekucji miałaby pierwszeństwo przed roszczeniem objętym skargą pauliańską, w zakresie wartości wspomnianej nieruchomości spoczywa na osobie trzeciej (pozwanym), czy też spoczywa ona na wierzycielu paulińskim (powodzie), gdyż jest to element przesłanek dotyczących zarówno pokrzywdzenia wierzyciela, jak i uzyskania korzyści majątkowej przez osobę trzecią?

2) Czy sąd może samodzielnie i bez prowadzenia postępowania dowodowego określić wartość udziału w przedmiocie zaskarżonej skargą pauliańską czynności jaki przysługuje każdemu z dokonujących ją małżonków w sytuacji, gdy dotyczy on nieruchomości będącej we współwłasności łącznej a ustalenie wspomnianego udziału wymaga odrębnego postępowania?

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna w części, w jakiej dotyczy uwzględnienia przez Sąd Apelacyjny apelacji pozwanej podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna. Jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego

z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13). Pozwana nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku Sądu Apelacyjnego w części, w jakiej Sąd ten uwzględnił apelację pozwanej i zmienił na jej korzyść wyrok Sądu Okręgowego. Brak interesu prawnego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu na okolicznościach mieszczących się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Sformułowane przez skarżącą zagadnienia prawne nie czynią zadość tym wymaganiom. Z treści uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wynika, aby w zakresie przedstawionych zagadnień prawnych istniały w orzecznictwie lub doktrynie wątpliwości ani możliwe do przyjęcia rozbieżne interpretacje prawne. W przypadku pierwszego zagadnienia prawnego skarżąca powołuje się na wyrok Sądu Najwyższego z 8 października 2009 r., II CSK 221/09, w którym wyjaśniona została kwestia rozkład ciężaru dowodu w procesie pauliańskim. Co do rozkładu ciężaru dowodu w przypadku obciążenia hipoteką nieruchomości będącej przedmiotem czynności fraudacyjnej Sąd Najwyższy wypowiedział się również obszernie w uzasadnieniu wyroku z 17 września 2021 r., II CSKP 124/21. Nie ma podstaw do ponownego odnoszenia się do tego zagadnienia. Co się zaś tyczy drugiego zagadnienia prawnego, to autor skargi nie sporządził w tym zakresie w sposób prawidłowy uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Na uzasadnienie to składają się jedynie dwa zdania (k. 4 skargi kasacyjnej), których treść sprowadza się do przedstawia przez

skarżącą własnej argumentacji na poparcie podnoszonych twierdzeń. Nie jest natomiast rolą Sądu Najwyższego poszukiwanie argumentów uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w treści uzasadnienia skargi, a zwłaszcza podstaw kasacyjnych, jeżeli strona nie powołała ich we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; z 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17; z 10 maja 2018 r., I CSK 800/17)

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w części, w jakiej nie podlegała ona odrzuceniu oraz zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.) obciążył pozwaną kosztami postępowania kasacyjnego.